

Dickensov roman, „Oliver Twist“ v filmu

Po daljšem presledku, ko smo gledali angleške filme, ki nas po svoji vsebini zaradi prevelike enostranosti, ozkosti sižaja in obravnavanja problemov, ki zadenejo in so pomembni le za doživljajočega, kakor je bil na primer film »Bežno srečanje« ali tudi »Sedma tančica«, je prišel v Ljubljano sedaj film boljše kvalitete: »Oliver Twist«. Se prav posebno ga moramo pozdraviti zato, ker je to v kratkem razdobju tretji mladinski film z osrednjo vlogo fantička, ki se ga dotaknejo socialna nasprotja kapitalistične družbe z vso težo. Po snovno in vzgojno povsem nemogoči plaži »Otroci Pratra«, ki smo jih gledali v kinu »Moskva« polne tri tedne in so bile kljub njegovi plehkosti, ali pa prav zaradi nje pred blagajno kače vse do pošte, je film »Oliver Twist« pravi odlih, čeprav nam bo mogoče njegova romantična vsebina po svoji neresnični konceptiji časovno in krajevno odmaknjena in so tudi nekateri igralski in tehnični prijemi moteče kričeči po svoji ekspresionistični teatraliki.

Snov filmu je dal Charlesa Dickens socialni roman »Oliver Twist«, ki ga imamo v slovenskem prevodu še izpred prve svetovne vojne. Ta roman ima vse odlike in slabosti Dickensovega literarnega dela. Vsebinska mu je: Mlada žena se zateče v zavetišče za brezposelne, kjer rodi in umre. Siroti Oliver Twist preživi svojo mladost v brezdušju zavetišča, ki naj bi bil institucija javnega usmiljenja, pa je najstrašnejša izkoriščevalnica otroške in starčevske delovne sile. Otroka Oliverja ožigosa prošnja za nekaj več hrane za puntarja in zavetišče ga odda v uk k rakvarju in pogrebniku, kjer trpi vse muke, ki jih stresa na brezpravnega človeka pohlep, zabitost, zlobna samovoljnost gospodarja, gospodinje in pomočnika, dokler ni mera prepolna in otrok pobegne v London.

V Londonu zaide zgubljeni otrok med brezprizornike, ki jih izrabljajo kriminalni tipi za svoje delo. Skrivač Fagin je odprl pravo šolo za žeparje in skuša uvesti Oliverja v svoje mre-

že. Po nedolžnem kraje obtoženega Oliverja vzame k sebi bogat starec, ki opazi njegovo veliko podobnost s svojo hčerjo, ki je bila zapeljana in je pred porodom pobegnila z doma. Starčev nečak in bodoči dedič Monks najde dokaze, da je Oliver prav sin izgubljene hčere. V strahu za dediščino nagovori tolpo skrivača Fagina, da ugrabi otroka. Prav to ugrabljenje pa pripelje k odkritju tolpe in Oliver Twist pride v tisto okolje, ki mu je namenjeno po rojstvu.

Film je postavljen točno po vsebini romana in je prav zaradi tega silno bogat na dejanju. Scenarist in režiser sta se omejila na golo zgodbo in je prav zaradi tega film mestoma malce osladen, kar je prav značilno za utopično in idealistično pojmovanje reševanj socialnih nasprotij pri Dickensu. V drugem delu pa je režiser prešel okvir Dickensove zgodbe, ko je premočno podčrtal življenje zločincev in izzvenil zato film kot kak kriminalni film. Prav s tem poudarkom je hotel režiser pokriti slabotnost solzavega dejanja v stilu viktorijanske književnosti in je skušal uvesti v dejanje ob pomanjkanju realistične zgodbe realizem značaje in mask.

Po scenični obdelavi slike je film izrazito ekspresionističen in skuša vzbujati z rafiniranimi svetlobnimi efekti duševna doživetja in splošno čustvo brezupnega gorja najnižjih nižin londonskega mesta. Maske igralcev so izdelane realistično do meje še znosnega in tudi igra je močna, predvsem igra morilca Sikose.

Glasba skuša dramatično ponazarjati nastrojenja posameznih slik, vendar je mestoma prebučna in prevpije dialog in igro.

Prvenstvena vrednost tega filma je, da gledalce nazorno seznanja z vsebino romana, ki bo trajno prištevan med klasična dela svetovne književnosti in je prav zato močno priporočljiv šolski mladini.